

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
 GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Új államrend Csehszlovákiában.

Csehszlovákia sok gyanakvást, ellenséges érzést keltett szomszédaiban azzal a lépésével, hogy az orosz bolsevista kormányzattal szövetségre lépett. Különösen Németországot izgatja nagy mértékben az a lehetőség, hogy az oroszok hadi berendezkedéseket hajthatnak végre szomszéd-ságukban. Állan-dó a vád német ujságokban, hivatalos nyilatko-zatokban, hogy a szovjet-hadsereg számos hadi repülőállomást ren-dezett be Cseh-szlovákia terüle-tén.

Ezek a vádak s az ezeken alapuló támadások kétsze-resen kellemetlenek a csehszlovákok számára. A gyanakvó és elé-gedetlen nemze-tek: németek, ma-gyarok, lengyelek ugyanis Csehszlo-vákia népességé-ben is jelentős számmal vannak képviselve. A né-metek három és félmilliónyi szá-ma különösen súlyos nemzetiségi terhet je-lent Csehszlovákia számára, mert ezek a né-metek közvetlen területi kapcsolatban van-nak a Hitler-ista birodalmi németekkel. A magyarság száma közel van a millióhoz és ez a tekintélyes népesség is területi érintkezés-ben van a független magyarsággal.

A helyzetből önként következik, hogy Csehszlovákiában a külpolitikai hullámzások a belső politikában is fokozatosan éreztetik hatásukat. Mialatt egynyelvű és egyfajta

népet a külső nyomás nagyobb egységre és összetartásra készítet, többnyelvű és több-fajtájú népben a külpolitikai ellentétek szét-huzást, belső megosztást támasztanak.

El kell ismernünk, hogy Csehszlovákia nagy gondal, állandó erőfeszítésekkel igyek-

szik belső ellen-téteit csökken-teni s ezzel álla-mi létét fönntar-tani. — Müvelt néphez illő meg-értéssel és tár-

világossággal igyekszik a kü-lönböző nyelvű és lelkű népessé-gének államhű-ségét biztosítani.

Tapasztalnia kell azonban, hogy jóakaratóival sok tekintetben meg-késett. Mind a németek, mind a magyarok többsége ma már nem fogadja olyan örömmel és meg-elégedéssel jo-gainak gyarapo-dását, mint ez-előtt fogadta vol-na. A cseh poli-tika tehát kény-

telen arra törekedni, hogy a németek és ma-gyarok sorait megbontsa: az elégedetlenek ellen az uralkodó fajhoz hajló, államhű pár-tokat szervezzen.

Az államhűsége biztatott csoportok helyzetét és állásfoglalását nagy engedmé-nyekkel igyekszik alátámasztani.

Elsősorban, persze, a németekkel, illető-leg ezeknek cseh-barát pártjával próbált meg-egyezni. A megegyezésnek az a vezető elve, hogy a németek az ők nagyszámával éppúgy

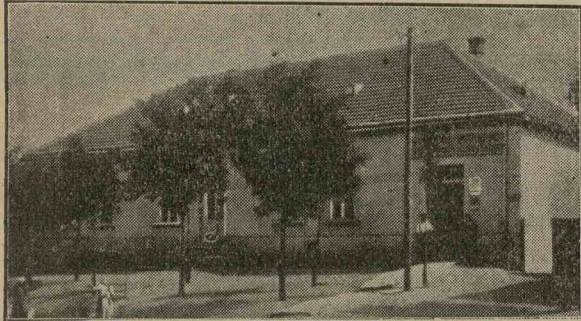

államalkotó, tehát nem kisebbségi nép, mint a csehek vagy szlovákok. A jogokat is minden tekintetben: művelődési, egyházi, társadalmi, egyesületi téren éppen olyan mértékben fogják élvezni, mint a csehek vagy szlovákok. A jogok anyagi következményekkel járnak. A németek minden téren olyan méretű államségélyt kapnak, mint a másik két államalkotó nép.

Olyan helyzet ez, amely óriási haladást

jelent a multhoz és a kisebbségi kérdés általános gyakorlásához képest.

Sajnos, nem tudjuk még, hogy magyar nyelvű polgárainak helyzetét hogyan kívánja rendezni Csehszlovákia. Addig is, amíg az újrendezés adatait és mértékét megismerjük néhány cikkben is mértetni fogjuk, hogy az utóbbi években milyen gazdasági, művelődési, társadalmi és politikai helyzetben élt a csehszlovákiai magyarság.

A csehszlovákiai magyarság gazdasági életét a szövetkezetek bonyolítják le. Első képünk a tardoskreddi, második a szentmihályfalvi magyar szövetkezetek épületeit mutatja. A csehszlovákiai magyarok szervezeteit több cikkben ismertettük. Az első cikket mai számunkban közöljük.

A nemzeti egység jegyében.

Lengyelországnak súlyos gondokat okoznak szomszédai. A németek felől sem érzi magát teljes biztonságban, az oroszoktól pedig alig remélhet jót, ha Európában háborús összeütközésre kerül a dolog. Legutóbb is nagy megdöbbenést keltett Lengyel-

országban annak a kiderülése, hogy az oroszok a litvánokkal katonai szövetséget kötöttek a lengyelek ellen. Amint ismeretes, Lengyelország déli szomszédai a csehek is szövetségben vannak az oroszokkal.

A lengyel és orosz kormányok kölcsönös bizalmatlanságát élénken megvilágítja képünk, amely azt mutatja, hogy a két ország határán drótsövény húzódik s a drótsövény előtt lengyel katonai őrsi a határt.

Érthető, hogy ilyen körülmények között Lengyelország minél nagyobb mértékben végre akarja hajtani a belső szervezést. A kormány megbízásából Koc ezredes (kinek képe itt látható) tervezeteket dolgozott ki, amely az összes nemzeti erőket egy-üvé akarja fogni a haza szolgálatában. A tervezetnek — amennyire a jelekből meg lehet jósolni, — az lesz a következménye, hogy Lengyelországban megszűnnek a különböző pártok s mint Németországban és Olaszországban, az egész nemzet a kormány mögé sorakozik. Ma az egység jel-szava nagy nemzeteknek is! Kisebbségi nép igazán nem engedheti meg magának a pártoskodást.

Hogyan élnek magyar testvéreink Csehszlovákiában?

— Ismertető levelek. —

A csehszlovákiai magyarság gazdasági helyzete.

A kisebbségi nemzet fenmaradásának legfontosabb pillére a jó alapokon nyugvó gazdasági helyzet. Ezen épül fel aztán a művelődés, ez a társadalmi kérdések megoldója, erre támaszkodik a kisebbségben élő nemzet minden életmegnyilvánulása. Ha jólét, gazdagság van, akkor minden egyéb fontos kérdést könnyen meg lehet oldani.

Gazdasági helyzet festésénél az első leendő a már meglévő erők számbavetése, a kisebbségi nemzet vagyoni leltárának elkészítése. Ez nálunk, Csehszlovákiában, kissé nehéz dolog, mert hiszen nincs tudományos intézetünk, amely már felállította volna ezt a gazdasági leltárt, a szlovenszkói magyarság nemzeti vagyonának pontos mérlegét. Így csak általánosságban lehet képet nyújtani gazdasági helyzetünkről.

A szlovenszkói magyarság nagyrészt a batármenti sávban él. Nagyobb szigetben csupán a Kisalföldön: Csallóközben és Mátyusföldön találjuk egy tömegben a szlovenszkói magyarságot. A legujabb, 1930-as népszámlálás adatai szerint Csehszlovákiában 710 ezer magyar él. A szlovenszkói magyarságnak ke-
reken 80 százaléka gazdálkodó, illetve közvetve, vagy közvetlenül mint földmives keresi meg a kenyerét. Így természetesen magyarságunk, magyar létünk, művelődésünk és társadalmi kérdéseink csaknem teljesen a földtől, ennek hozadékától függ.

Az államfordulat után néhány esztendeig, amíg a gazdasági föllendülés tartott, földmivelő magyar néprétegünk a lehető legjobb viszonyok között élt. A buza ára ebben az időben 400 koronának felelt meg (akkoriban 2000 lej), bőven telt mindenre. Gazdáink azonban igen sok esetben rosszul számítottak. Drága pénzen földet, gazdasági gépeket (különösen traktorokat) vásároltak, amit később az olcsó búzával kellett megfizetniük. Ez a rossz gazdálkodás sok magyar gazdát juttatott a tönk szélére Szlovenszkón, sok magyar föld került ilyen módon idegen kézbe.

A nagy földbirtokok szétmorzsolódtak a csehszlovákiai földreform végrehajtása után. A földreform 1.6 millió hektár (944 birtok)

területű szlovenszkói és kárpátaljai területet sajátított ki és ebből Szlovenszkón 2054, a Kárpátalján pedig 222 új telep létesült. A földreform kapcsán igen kevés föld jutott ebből a magyar kisebbségnek, a nagy birtokok cselédsége kenyér és kereset nélkül maradt. Jórészüik behuzódott a közeli városokba, hogy ott munkaalkalmat keressen magának és még ma is ott él a városok nyomortanyáin. Ez a szegény népréteg van kitéve a legjobban annak, hogy magyarságát rövidesen elvesziti, hiszen nagy része a szélső baloldali pártok karmai közt van. Megmentésük nehéz munkába kerül, mert hiszen maga a magyar kisebbség nehezen tud nekik kenyeret adni.

Csehszlovákia a középeurópai államok közt gazdasági szempontból igen érdekes állam. A Köztársaság első éveiben még kimondottan ipari állam volt, a gazdasági világválság idején lassan átalakult: egyszerre lett ipari és földmivelő állam. A gazdasági önelátás készítette az állam vezetőit arra, hogy a mezőgazdasági kérdéseket felszínen tartsák és az agrárlakosságot átsejtsék a válságon. 1933-ban, amikor a gabonaárak a mélypontra állottak (egy mázsa buza 110 cseh korona, azaz kb. 600 lej volt), az állam u. n. intervenciós gabonavásárlás által az árakat 50 százalékkal mesterségesen felnyomta. Az állam gabonavásárlása után közvetlenül életretelvtá a kormányzat a gabonamonopóliumot, amely már három gazdasági éven át uralja gazdasági életünket. Annyiban jól jött a monopólium, hogy megszüntette a spekulációt, ma minden gazda pontosan tudja, hogy mi jár a gabonájáért. Világviszonylatban elég magasak a csehszlovákiai gabonaárak, csak például hozom fel, hogy a buza ára jelenleg (79 kg. fajsúlyu) 165 korona, tehát átszámítva, mintegy 1000 lej, a morzsolt tengeri pedig mázsánként 110 korona (660 lej). A kormány szándékában áll az állatmonopólium és a bor monopolizálása is, azonban ez hosszas tárgyalások után sem jutott még tető alá. Igen érdekes, hogy a magyar vidék gazdaközönsége a legutóbbi időben rávetette magát a paprika termelésére. Most létesített a kormány paprika-

szövetkezetet, amely a paprika felvásárlását és feldolgozását van hivatva intézni. A paprika ma már szintén nem szabad árucikk, sőt a termelési területe is meg van szabva 800 hektárban. Egy termelő csak 5 hektáron termelhet fűszerpaprikát. A feldolgozást nagyrészt a gazdák paprikamalom szövetkezetei végzik és ma már alig szorul Csehszlovákia paprikabehozatalra. A vetemények monopolizálásában, illetőleg kereskedelmi forgalmában különben is igen nagy szerepet kaptak a szövetkezetek, például a gabona kétharmad részét szintén a szövetkezetek vásárolják fel az állam területén. A kormányzat a legjobban a szövetkezeti szervezetekben bizik és ezek meg is oldják a rájuk bízott feladatokat.

Transzilvániai szemmel nézve, gazdasági helyzetünk rózsásnak látszik. Azonban a nyomasztó gazdaadósságok és a nagyobb igények lecsökkentik ezt a látszatot. A kormány ugyan tavaly rendezte a gazdaadósságokat, azonban nem olyan módon, mint a konverzió Romániában, hanem a tőkésék érdekeinek figyelembevételével. A gazdák adósságainak törleszté-

sét hosszú időben szabta meg a birtokok nagysága szerint, 40 évtől lefelé. A kis-, illetve a törpebirtokok kapták a legnagyobb haladékot. A törlesztésen kívül az adósságrendezés érdekes ujitást is hozott be: a mezőgazdasági kényszeregyezséget. Az eljárás ebben az esetben hasonló egyéb kényszeregyezségekhez. Sajnos, magyar gazdáink nem igen vették igénybe ezt az üdvös intézkedést.

A kisebbségek gazdasági életének egyik legfontosabb formájáról, a szövetkezetekről egyik legközelebbi levelemben adok majd számot. Előbb a szlovenszkói magyarság közművelődéséről nyujtok legközelebb képet. Igen fontosnak tartom azt, hogy egymást megismerjük és az esetleges hiányokat gazdasági és művelődési életünkben egymás értékeinek megismerése után pótoljuk. Mert sok hiányosság van kisebbségi életünkben, a legnagyobb hibánk, hogy nem ismerjük egymást, nem tudunk egymásról, nem ismerjük értékeinket, melyeket közösen hasznosíthatunk ki-ki a maga javára. Tanulnunk kell tehát egymástól!

Hantos László.

• Külföld.

Olaszország fegyverben. Mussolini legújabb terve Olaszország egész lakosságának katonai megszervezése a 18 évesektől az 55 évesekig. Emellett természetesen növeli az olasz kormány hadieszközeit is, különösen légi haderejét s hajóhadát, a Földközi-tengernek egy kis szigetét pedig, Afrika és az anyaország között, az angol Gibraltárhoz hasonló erődtéssé építette át. Innen módja lesz ellenőrizni a Földközi-tenger forgalmát s ha szükségesnek látja, meg is akadályozhatja azt. Olaszországnak különösen ez az utóbbi terve okozott nyugtalanságot Angliában, ahol úgy látták, hogy a legutóbb megkötött Földközi-tengeri angol-olasz baráti megállapodás nemcsak a régi ellentéteket oszlatta

el, hanem komoly, új alapra helyezte a két ország régi barátságát. Olasz részről hangoztatják, hogy a nagyszabású terv nem irányul Anglia ellen, de éppen a hatalmas angol fegyverkezésre való tekintettel, Olaszország sem maradhat télenül.

Németországban természetesen teljes megértéssel és helyesléssel fogadták az olasz fegyverkezés híreit.

A német gyarmati kérdés. Ribbentrop, londoni német nagykövet nagy beszédben emlékezett meg Lipcsében Németországnak volt gyarmatai vagy legalább azok egyrésze visszaszerzésére irányuló törekvéséről. A nagykövet szerint Németországnak nemcsak joga, hanem elvitázhatatlan szüksége van gyarmataira, egyrészt, hogy népe feleslegét el tudja helyezni, másrészt, hogy az iparának szükséges nyersanyag-

kat ő maga termelje s ne legyen kénytelen nehezen megszerezhető és drága idegen valutával megvásárolni azokat. Ezuttal azt is hangsúlyozta Ribbentrop, hogy Németország kész kötelezettséget vállalni arra, hogy nem követ világkereskedelem ellenes politikát s hogy gyarmatait nem fogja katonai célokra felhasználni.

Már irtunk róla, hogy Ribbentrop Londonba visszatérésekor eredménytelen tárgyalásokat folytatott Eden külügyminiszter helyettesével a gyarmatok kérdéséről: Az angolokban nincs hajlandóság bármely volt német gyarmat visszaadására. Ezen az állásponton Ribbentrop lipcsei beszéde természetesen nem változtatott, sőt — most már maga Eden külügyminiszter — az alsóházban hozzá intézett kérdésre kijelentette, hogy a kormány álláspontja nem vál-

tozott, vagyis nem hajlandó gyarmatot visszaadni Németországnak.

Csehország biztonsága. Tudvalevő, hogy Csehország helyzete az utóbbi években, Hitler hatalomra jutása óta nagyon megnehezedett, mert a német határ közelében élő három és félmilliónyi németség nagyobb része Hitlerrel rokonszenvez. Talán ezért van, hogy állandóan napirenden tartják a külföldi nagy ujságok azt a hírt, hogy Németország hirtelen meg fogja rohanni Csehországot, ami eselleg egy ország felbomlásával fogna járni. Német részről ezt a híresztelést mindig valótlannak mondják, de hol innen, hol onnan megint utjára indul a hír. Legutóbb az angol alsóházban volt szó róla, amikor megkérdezték a kormányt, hogy megvédené-e Csehországot német támadás ellen? Chamberlain pénzügyminiszter a kormány nevében kitérő választ adott a kérdésre. Azt felelte, hogy ezt a kérdést akkor kell eldönteni, még pedig a közvélemény kívánsága szerint, amikor a kérdés időszerűvé válik, mert egyellen angol kormánynak sem érdeke olyan kötelezettséget hárítani az országra, amelynek következményeit nem látja előre s amelyről nem

tudja, hogy a nemzet hajlandó-e meghozni érte a szükséges áldozatot. Az alsóház tuynomó többsége nagy helyesléssel fogadta a választ.

Talán hazájának ez a nem megnyugtató helyzete bírta rá Hodzsa miniszterelnököt annak beismerésére, hogy a kisebbségi kérdést eddig helytelenül kezelték s ennek következménye az az ígéret a kisebbségi jogok biztosításáról, amiről mult számban már megemlékeztünk.

Azóta Krofta cseh külügyminiszter is tett egy érdekes nyilatkozatot. Tiltakozott az ellen, mintha az orosz-cseh szerződés Csehország bolsevizálására vezethetne és hangoztatta a dunai államok helyzete rendezésének szükségességét s ezzel kapcsolatban elismerését fejezte ki Darányi magyar miniszterelnök hasonló értelmű nyilatkozatáért.

A magyar külügyminiszter a dunai államokról. A Budapesten működő külföldi ujságírók vacsorát rendeztek Kánya magyar külügyminiszter tiszteletére. Kánya Kálmán a vacsorán tartott nagy beszédében megköszönte a külföldi ujságíróknak, hogy tárgyilagosan értesítik hazájukat a magyarországi eseményekről és Magyarország hely-

zetéről. Azután részletesen foglalkozott a Duna völgyében élő államok helyzetével, reámutatva kétségtelen egymásrautaltságukra és egymással való viszonyuknak ezért szükséges rendezésére. Kifejezte reményességét, hogy ez a rendezés kölcsönös bizalommal, jóakarattal s engedékenységgel sikerülni fog, talán nemis hosszú idő alatt, mert Magyarországnak meg van az őszinte készség a rendezésre.

A beszédnek igen nagy hatása volt.

A spanyol belháboruban nem volt jelentősebb esemény az elmúlt héten. Az ellenfelek egyformán jelentenek kisebb-nagyobb sikereket, de nagyobb hadieseményt nem jelent egyikük sem. Ez talán arra mutat, hogy a külföldi szállítás eltöltése és ellenőrzése egyelőre ebben érzeteli hatását.

Nyugalom Kínában. A kínai kommunisták egészen váratlanul felhagytak az ellenállással, megszüntették az eddigi csatározásokat és csatlakoztak a kormánynak. Általában úgy magyarázzák a dolgot, mint a Japán elleni egyetemes kínai együttműködés előkészítését. De lehet, hogy a háttérben a szovjet keze működik. Hiszen a kommunizmus Japán legnagyobb ellensége.

Megjelent a GAZDATUDOMÁNY második kiadása.

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című könyve előfizetőink számára 65 lei és 15 lei portó, összesen 80 lei. A könyv bolti ára egyébként 90 lei. Ezen kedvezményes árat csak előfizetőink számára

tudjuk biztosítani. A könyv több, mint 600 oldalon foglalkozik a gazdálkodás tudományával és abban mindent megtalál a haladni vágyó gazda. Igyekezzen tehát mindenki sürgősen megszerezni a **Gazdatudomány** című könyvet.

Riadalom a határmenti birtokosok körében.

A parlament törvényelőkészítő bizottságához egy román képviselő törvényjavaslatot nyújtott be, hogy a nyugati határszáron levő, kisebbségi birtokokat sajátítsák ki. A gondolat már többször felvetődött a túlzó irányszatu román képviselők körében, azonban egyszer sem került határozott formában a törvényhozás elé. A most benyújtott törvényjavaslat szerint a nyugati határszél mentén 100 kilométeres sávban a kisebbségi birtokok román telepítés céljaira kisajátíthatók. A 25 holdas birtokok kisajátítását a törvényjavaslat azzal a feltétellel írja elő, hogy ha azokat 1914 után vásárolták. Az 50 holdas és az 50 holdnál nagyobb birtokok akkor is kisajátítás alá esnek, ha a tulajdonosuk az 1914 előtti időben szerezte meg a birtokát. A román képviselők törvénytervezetében még több súlyos, sőt a magyar kisebbségre nézve végzetes feltétel is volt a határmenti birtokok kisajátítására vonatkozólag.

A határmenti magyar birtokosság körében általános megdöbbenést keltett a javaslat híre. A határmenti birtokosság lelki állapotát kelletlen osalók a maguk javára akarták kihasználni. Ügynökök járták végig a határ-

széli vidékeket és lelkiismeretlen ferdítésekkel, rémképek festésével igyekeztek rávenni a birtokosokat, hogy birtokukat a törvényjavaslat törvényerőre való emelkedése előtt adják el románoknak.

Az Országos Magyar Párt parlamenti csoportja rögtön felfigyelemre a törvényjavaslat hírével kapcsolatos eseményekre és közbejárt a kormánynál, hogy nyilatkozzék a törvényjavaslat jövő sorsát illetőleg. A magyar parlamenti csoport küldöttsége kifejtette illetékes helyen, hogy a törvényjavaslat alkotmányellenes és annak elfogadása nagy csapást jelentene Románia jó hírnevére. Bizonyítaná a külföld előtt, hogy Romániában kétféle mértékkel mérnek.

A magyar parlamenti csoport aggodalmára a kormánytól megnyugtató választ kapott:

a kormány nem azonosítja magát a törvényjavaslattal és nem tárgyalatja le.

Ez a hír nagy megnyugvással szolgál a határmenti magyar birtokosoknak, akik sokat idegeskedtek a törvényjavaslat híre nyomán keletkezett bizonytalansáért.

Belpolitikai hírek

Meghosszabbítják a parlamenti ülészakot. Eredeti terv szerint a parlamenti ülészak március 15-én fejeződött volna be. Tekintettel arra, hogy a kormány sok új törvényjavaslatot akar még megszavaztatni, a parlamenti ülészakot április 15-ig meghosszabbították.

Gál Miklós magyar képviselő bírálta a mezőgazdasági törvényjavaslatot. Dr. Gál Miklós, magyarpárti képviselő a parlamentben nagy beszéd kíséretében foglalkozott a mezőgazdasági törvényjavaslattal. A magyar képviselő rámutatott a javaslat hibáira, kifogásolta, hogy megnehezítik a kisebbségi föld-

művesek számára a földvásárlást. Kifejtette, hogy nem lehet egységes alapelvek szerint rendezni Transsylvania és a Regát mezőgazdasági kérdéseit. Transsylvaniaban más időjárási és talajviszonyok vannak, mint a Regátban. Országrésünkben a mezőgazdasági műveltség nagyobb, mint a Regátban. Kérte a parlamentet, hogy a törvényjavaslat megszavazásánál vegye tekintetbe felsorolt érveit.

Törvényjavaslat az ország rendjének biztosítására. A parlament elé rövidesen törvényjavaslatot terjesztenek az ország rendjének biztosítására. Az új törvény meghosszabbítja az osztrómállapotot és a cenzurát. A közrendre vonatkozó törvényszakaszokat olyan értelemben

módosítják, hogy a zavargókat az ítélet jogerőre emelkedéséig vizsgálati fogságban fogják tartani. Vagyis hiába fellebbez az elítélt, fogságban marad a fellebbezés ideje alatt is. Az igazságügyi miniszter magához rendelte az ország összes főügyészeit és rendelkezéseket adott nekik a közrend fentartása érdekében. Utasította a főügyészeket, hogy a rendzavarási perreket gyorsított eljárással tárgyalják le.

Megegyezés a francia hitelezőkkel. A román állam évi kiadásában nagy tételt alkotnak a külföldi hitelezőknek fizetendő törlesztés részletei. A kormány, hogy a költségvetést a lehető módon tehermentesítse, Canciov pénzügyminisztert Pá-

risba küldötte, hogy a külföldi hitelezőkkel egyezzen meg. A francia hitelezők megértéssel fogadták a román pénzügymisztért és beleegyeztek, hogy a román állam a jövőben kedvezőbb részletfizetési feltételek mellett törlessze adósságát. A megegyezésre vonatkozó szerződést aláírták. Hír szerint az egyezmény közel 2000 millió lej évi megtakarítást jelent az államkincstár számára.

Uj román párt van alakulóban. București-i ujságok hirdetése szerint több politikus új pártot akar alakítani. A mozgalom élén Mironescu, volt miniszterelnök és Stelian Popescu állanak. Hír szerint, ha a párt alakítási terv sikerül, az elnöki tisztet Titulescunak fogják felajánlani. Így akarják biztosítani Titulescu visszatérését a politikai szereplés terére.

Politikai merénylet egy egyetemi tanár ellen. Jassiban Bratu egyetemi tanár, a szenátus volt elnöke ellen merényletet követtek el. Az ismeretlen támadók Bratu fején több sebet ejtettek, majd elmenekültek. A rendőrség feltevése szerint a merényletet diákok követték el. A sebesült egyetemi tanárt kórházban ápolják. Állapota súlyos, mert cukorbetegségben szenved és ezért sebe nehezen gyógyul. A kormány a véres tett elkövetéséért szigorú megtorlást alkalmazott az ország összes egyetemi hallgatóival szemben. Az összes egyetemeket és diákotthonokat bezárták. A vidéki diákoknak az egyetemi városokból haza kellett utazniuk.

Willer József bírálta a parlamentben a színházi törvényjavaslatot. Dr. Willer József, magyar képviselő a parlamentben tárgyalás alá kerülő színházi törvényjavaslat vitája al-

kalmával nagy beszédet tartott. A magyar képviselő kifejtette, hogy a törvény a román színház ügyének szolgálatával egyidejűleg a kisebbségi színházra végzetes csapást mért. Willer József előadta, hogy a románok részéről érthetetlen ellenszenv uralkodik a magyar színház működésével szemben. Sőt nemcsak a hivatásos színházakat akadályozzák meg a hatóságok munkájuk közben, hanem nagyon sok esetben nehézségeket támasztanak a művelői előadások megtartása elé is. A tiltó rendelkezéseket nemcsak kimondottan színelőadásokkal kapcsolatban, hanem más művészi eseményekkel szemben is alkalmazzák. Willer József beszéde végén kérte, hogy kedvező törvény és enyhe légkör teremtésével igyekezzenek előmozdítani a magyar színház működését.

Figyelemre méltó összehasonlítás. Miron Cristea pátriárka a szenátusban beszédet tartott az egyházak államsegélyének védelmében. A román főpap beszéde közben rámutatott az áldatlan helyzetre, ami Romániában a tisztviselők nagyszáma miatt uralkodik. Romániában 365 ezer köztisztviselő van. Ezzel szemben a hatalmas Németországnak csak 285 ezer köztisztviselője van. Románia köztisztviselőinek fizetése az állami költségvetésnek több mint felét emészti fel.

Junian dicsérete a kisebbségekről. Junian, volt miniszterpártja Ploestiben népgyűlést rendezett. A népgyűlésen Junian is beszédet mondott. Beszédéből a következő figyelemreméltó megállapítást emeljük ki:

— A kisebbségi magyar vagy német földműveseknek ugyan-

azok az érdekeik, mint a román földműveseknek. Va' amennyien hűséges polgárai az országnak. Ezt kijelentem anélkül, hogy bárki is megcáfolható

Lugoj-on megalakult a Magyar Párt ifjusági szakosztálya. Lugoj-on ünnepélyes keletkezés között alakult meg a Magyar Párt ifjusági szakosztálya. A gyűlésen megjelenteket Jakabffy Elemér tagozati elnök üdvözölte szívélyes szavakkal, majd előterjesztette a tisztikar névsorát. A jelenlevők egyhangulag elfogadták a jelölő névsort. Dr. Udvardy László ügyvéd elnök tartotta meg ezután nagyhatású székfoglalóját.

A közgyűlés a következő tisztikart választotta meg: Elnök dr. Udvardy László, alelnökök Csontos Gyula és Nisrachi József, főtitkár Rabatin Ferenc, titkár Sebestyén Pál, jegyző Kapeza Gyula, pénztáros Géezi János, könyvtáros Erdős Ferenc, szerktáros Bodis János, háznagy Schlosser János. A kulturális osztály elnöke Szondi György, végvárosi osztály elnöke Csorba Tihamér, gazdasági osztály Rabatin Ferenc, műkedvelői osztály Ugrai János, sport Klein István. A választmány tagjai: Antal Sándor, Bajluk Tibor, Bajluk Antal, Kasnya Ferenc, Molnár András, Rózsa Elek, Székely Antal, Susmann János. Póttagok: Zóna Albert és Müller Kázmér.

IPAROSOK FIGYELMÉBE!

AZ IPAROS

az új területek kis- és középiparosainak országos hetilapja.

Megjelenik minden pénteken 10 nagy oldalon. - Előfizetés ára negyedévi 75 lei. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól:

Arad, Str. Brailanu 18. Iparos-Otthon.

• Hírek •

Ófelsége lesújtó véleménye Románia mezőgazdálkodásáról. Az országos mezőgazdasági nagygyűlést Ófelsége Károly király nyitotta meg. Az uralkodó megnyitó beszédében kitért Románia mezőgazdasági helyzetére és elítélő bírálatban részesítette a hibákat. Ófelsége beszédéből a következőket emeljük ki:

— Földműves társaim előtt megmondhatom, hogy országunk szégyene az a tény, hogy a mezőgazdasági államok között hektáronként mi termeljük a legkevesebbet és a legsilányabb minőséget. Magunk között kötelességünk és jogunk megmondani az igazat. Azért elsősorban ennek a termelésnek az emelésére kell gondolnunk. Ehhez az értelmi és testi erők szoros együttműködése szükséges. A másik kérdés a mezőgazdasági oktatás ügye. Ahogy ezt eddig nálunk felfogták, az alapjában elhibázott dolog.

— Bocsássanak meg nekem az agronom mérnökök, a kongresszus rendezői, de a mezőgazdasági oktatásnak az a célja, hogy földművelőket s nem agronomokat termeljen ki. Nálunk, akik a mezőgazdasági közép- és felsőiskolákat látogatják, tisztviselők készülnek enni és nem földművesek, holott azoknak kellene elsősorban ezeket a tanulmányokat folytatni, akik érdekeikben és érzelmeikben is össze vannak forrva a földdel.

Még nyolc hónapig érvényesek az adóbonok. Az adóbonok érvényességét április elsejével kezdettel további hat hónapra meghosszabbították. Egyidejű-

leg szabályozták, hogy milyen adótartozásokat lehet adóbonokkal fizetni.

Március közepén új repülőjáratok indulnak meg Romániában. Március 15-én nyílik meg Romániában a légi forgalom. A légi forgalmi hivatal számos új vonalat nyit meg. Az ország területén hét fővonalon lesznek repülőjáratok. Transsylvania-ban Cluj, Satu-Mare, Oradea, Brasov, Târgu-Mures, Lugoj, Timisoara, Arad városok kapcsolódnak be a légi forgalomba. Terv szerint több nemzetközi vonal is át fogja szelni Romániát.

Árvíz fenyeget a melegre fordult időjárás következtében. A hirtelenül melegre fordult időjárás következtében a hegyeken levő hó gyors olvadásnak indult. Maramures megyében és Transsylvania keleti hegyei között több helyen árvízveszedelem fenyeget.

Ajándék telket kap egy magyar versenyző. Gáll Lajos, Brasov-i szabómester, kiváló versenyfutó sokszor szerzett versenyeken első díjat. Brasov városa Gállnak jutalmul ingyen telket fog adományozni. Romániában ez az első eset, hogy versenyzőt ilyen jutalomban részesítenek.

Földrengések. Közelebről nagyobb földrengések voltak Japánban és Jugoszláviában. A földrengések különösen Japánban okoztak nagy kárt.

Eljárás indult Tasnadon 150 magyar szülő ellen. A tasnadi római katolikus iskola nyilvánossági jogát még 1935-ben megvonták. Az állami iskola igazgatója a római katolikus iskolába járó növendékeket egyszerűen átírta az állami iskolába. A növendékek azonban tovább is a római katolikus ele-

mi iskolába jártak. Ezért az állami iskola igazgatósága úgy kezelte a beírt gyermekeket, mint akik nem járnak iskolába és sorra birságolta a szülőket. 150 szülő ellen indult ilyen módon eljárás. A beperelt szülőket dr. Patzkó Elemér, Oradea-i ügyvéd képviselte a Tasnadi járásbíró előtt. Kérte a bíróságot, hogy a tárgyalást halasszák el, amíg az iskola nyilvánossági jogának ügyében döntés történik. A bíróság elfogadta Patzkó Elemér érvelését és a tárgyalást június 7-re halasztotta.

Megindult a hajózás a Dunán. A Dunán megszűnt a jégzajlás és így megindult a hajóforgalom. A dunai kikötőkben levő hajók megkezdették a rakodást.

Csak a Kisantant államokban lesz érvényes a turista-utlevél. Közöltük, hogy a kormány július 1-től október 1-ig 250 lejes turista-utleveleket engedélyez. Az olcsó utlevelek érvényessége azonban kizárólag a Kisantant államokban lesz érvényes.

Meghalt a világháború első sebesültje. Közelebről halt meg Szegeden Balla Ferenc trafikos, a világháború első sebesültje. Balla a világháború első napján, mint utászkatona súlyos lövést kapott és rokkanttá lett. Ballát nagy részvét mellett temették el.

„Mutatósdí“ a legújabb tömegőrület. Az Amerikából jött legújabb tömegőrületről rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a *Déliab* új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabot, premier-beszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

Engedélyezték a magyar dalárdák próbáit. Sok panasz volt amiatt, hogy a hatóságok a magyar dalárdák működését akadályozták. Az Országos Magyar Párt vezetősége ebben az ügyben a belügyminiszterhez fordult, feltárta a dalárdák panaszait és kérte a belügyminisztert, hogy orvosolja a dalárdák panaszait. Az Országos Magyar Dalosszövetség folyamodványban foglalta össze a dalárdák panaszait és a Magyar Párt a folyamodást a belügyminiszterhez juttatta. A Magyar Párt közbenjárásának és a Dalosszövetség folyamodványának alapján a belügyminiszter kedvezően döntött a kérdésben. Rendeletet intézett a megyefőnökökhöz, hogy a dalárdák próbáit közigazgatási és rendőri hatóságok ne akadályozzák a jövőben.

Elmult az árvízveszedelem Páris környékén. A Szajna folyó áradása megállott. Így az árvízveszedelem Páris környékén megszűnt.

Súlyos büntetés az eskü megtagadása miatt. Vasile Gavris, Capalna-i lakos, mint tanu szerepelt a Deji bíróság előtt. Amikor a bíróság esketését elrendelte, megtagadta az eskületét arra való hivatkozással, hogy szombatos. A bíróság ezer lej pénzbüntetésre és hat hónapi fogházbüntetésre ítélte.

Öt diákot kizártak a Carei állami gimnáziumból. A Carei állami gimnáziumból öt diákot kizártak, mert egy egyesületet alakítottak. A szigorú ítélet általános feltűnést keltett.

Mintafalvakban élnek az áttelepített törökök.

Az utóbbi évek során Dobrudzsából és Románia délkeleti részéből tizenötezer törököt telepített vissza a török kormány Törökországba. A visszatelepített törökök számára Szmirna közelében minta-falvakat építettek. A minta-falvakban minden áttelepített családnak lakóháza, istállója és egyéb gazdasági melléképületei vannak. Minden községben szép sétatér, testező hely, iskola, templom, népház, tüzoltóaktanya, jól berendezett szálloda és csendőrs van. Minden községben a főutcán a török államfőnek, Atatürknek szobra áll.

A török kormány az áttelepített törököket tehát hazájukba való visszatérésük után azonnal lakással látta el. Most folyik a további, nagy munka, hogy számukra a kenyérkereset lehetőségét biztosítsák. Addig, amíg minden török családot megfelelő foglalkozással tudnak kenyérkeresethez juttatni, a telepeket a kormány látja el. A gyermekek taníttatásáról is a kormány gondoskodik. A tehetséges gyermekek előtt nyitva áll az út a legmagasabb főiskoláig.

Hasonló elbánásban részesültek azok a török telepesek, akik Bulgáriából települtek vissza Törökországba. Ezeket a telepeket is Szmirna vidékén helyezték el minta-községekben. A Szmirna vidékén felépített minta-községek száma jelenleg kerekén száz. Ha a török kormány a török nép idegen országokból való visszatelepítését tovább folytatja, a községek számát szaporítani fogják.

A török kormánynak ez a cselekedete nemcsak a vérségi kapcsolaton alapuló szeretetnek tiszteletreméltó megnyilatkozása, hanem jele annak a nagy haladásnak is, amin a török nemzet a világháború óta átment. Ennek az áldozatos vérségi szeretetmegnyilvánulásnak a következménye, hogy amint legújában értesültünk, a Dunában levő Ada-Kaleh sziget lakói is át akarnak települni Törökországba. A terv bizonyára sikerülni fog, mert ahol ennyi megériést és áldozatot tanusítanak a kisebbségbe szakadt nemzettagok iránt, ott a végrehajtás nem késhet sokáig.

Jelentkezzenek a volt lengyel légionisták. Kismoky Károly, Sierminsky János, Varga Gyula és dr. Marczinek Jenő felkérlik azokat, akik a világháború alatt a lengyel légiókban vagy 1919-21 években más lengyel formációkban önkéntes szolgálatot teljesítettek és eddig még nem adtak életjelt magukról, adják le címeiket: Miklóssi Ferdinánd Leóhoz Budapest X., Szabóky-utca 58. Azok a volt légionisták, kik címet változtattak vagy

azok, kiknek hozzátartozója a lengyel légióknál hősihalált szenvedett, ugyanide irjanak.

Halálos szerencsétlenség történt a fűrésztelepen. A Mures-megyében levő Rastolita-i fatelepen halálos szerencsétlenség történt. Eördögh Mihály, Alunis-i illetőségű napszámos fejére egy fahasáb zuhant. A szerencsétlen munkás azonnal meghalt.

Szerezzünk új előfizetőket!

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATYSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Milyen gyógynövényeket gyűjtsünk az idén?

A Magyar Nép egynehány számában közölni fogjuk a Bodor Kálmán „Milyen gyógynövényeket gyűjtsünk az idén” című cikksorozatát, aminek alapján kedves olvasóink megtanulhatják az egyes gyógynövények ismeretét. E tanítást olvassák el és tanulják meg azok is, akik nem fognak eladásra gyűjteni gyógynövényeket, hanem csak házi szükségletre szednek, mert az egyes fontosabb gyógynövények használatáról is felvilágosítást kapnak.

Ha kimegyünk az erdőre, vagy mezőre, már utközből az árok szélekről, a rétekről, szántófoldekről ezer és ezer növény köszön felénk és mintegy ajánlja magát: engem szedj le te ember, én meggyógyítom a beteg gyermekedet; én kikergetem az állatodból a benne élősködő férgeseket; engem tépj le, mert ha engem szépen megszáritsz és eladsz, értem sok pénzt fogsz kapni és nem lesz annyi gondod.

Szegény kis növények hiába ajánlják magukat, a legtöbb ember gondterhesen elhalad mellettük, mert nem ismeri azokat és nem is sejti, milyen rengeteg pénz van elszórva az utak mentén, erdőn, mezőn, csak le kell hajolni érte.

A gyógynövények gyűjtésével nálunk rendszerint csak az öregek és a gyermekek foglalkoznak, akik más, jobban fizetett fizetett munkára nem valók. Munkabíró felnőttek csak akkor fanyalodnak el lenézett munkára, ha semmi más munka nem akad. Pedig nagyon sokszor jobban kifizetődne a felnőtteknek is a növénygyűjtés, mint a rosszul fizetett más munka.

Én, e sorok írója kifizetőnek találok, hogy hetenként 8–10 gyermek és 1–2 férfi napszámossal gyógynövényeket gyűjtsenek. Hogyne lenne jövedelmező e munka egy olyan családnál, ahol az apa 3–4 gyermekével végezné olyan napokon, amikor más fontosabb munkájuk nincsen. A legtöbb család a nyár munkanélküli napjain és egy pár

ünnap délután megkereshetne annyit, amennyi az egyszerű család öltözködését fedezné.

Mindenesetre, aki gyógynövénygyűjtéssel akar foglalkozni, annak feltétlenül tudnia kell, hogy mit csinál, mert csak a hibátlanul szedett és szárított árunak van értéke. A penészes, romlott növényekért pénzt nem lehet kapni és még házi szükségletre sem lehet felhasználni, mert az ilyen a gyógyhatását elveszítette és csak a betegséget fokozná.

Mielőtt az egyes gyógynövények leírását tárgyalnám, előbb azokat az ismereteket kell közölnöm, amiknek tudása nélkül nem lehet eredményes munkát végezni.

A gyógynövénykereskedelemben az egyes növényeknek a különböző részeit használják. Némelyiknek csak a magját vagy az egész termését, sokszor a gyökerét vagy levelét, a másoknak csak a virágát, míg egyeseknél a növény egész földfeletti részét szárral és virággal együtt kell gyűjteni. Tehát nekünk mindig a növénynek azt a részét kell szednünk, amit megvesznek.

A növényi részeket a kereskedelemben mindig latinul nevezik meg, ezért ezt a pár latin szót mi is tanuljuk meg.

A gyökér latinul = radix, a gyökértörzs = rhizoma, a gumo = tubera, a földfeletti virágrész szárral együtt = herba, a levél = folia, a virág = flores, a termés = fructus, míg a mag = semen néven ismeretes.

Minden egyes növényi részt akkor kell szedni, amikor abban a legtöbb a gyógyszerre feldolgozható hatóanyag található, mert ezt a hatóanyagot fogja kivonni a gyár az általunk gyűjtött növényből. Így a gyökereket, gyökértörzset, gumókat vagy összel, amikben a növényi nedv a szárból a földalatti részekbe huzódott vissza, vagy pedig tavasszal, mielőtt a hatóanyag a gyökerekből a hajtásokba vándorolna. A termést és magot akkor szedjük, amikor még nem teljesen érett, de már kifejlődött és jellegzetes színét is megkapta. A virágokat és az egész föld-

feletti virágos részeket akkor szedjük, amikor a növény a virágot még nem hullatta el. A leveleket a levélzet teljes kifejlődésekor szedjük.

Sohasem szabad az egyes növényi részeket összekeverni, ha levelet kíván a vevő, akkor szár- és virágmentes leveleket szabad gyűjteni, ha magot kíván, úgy abban nem szabad egész termésnek is lenni, mert akkor sohasem kapjuk meg árunkért az elérhető legmagasabb árat. Különösen vigyázni kell a gyökerekre, azoknak föld- és szármenteseknek kell legyenek.

A gyűjtésnél ügyeljünk arra, hogy ne tegyünk kárt erdőben, szántóföldön, mert a legcsekélyebb kárért a tulajdonos nem engedi meg a gyógynövénygyűjtést. De különben is óvjuk a területünket, mert arra máskor is szükségünk lesz. Ha például a hársfa vastagabb ágait levágjuk azért, hogy róla a virágokat könnyebben leszedhessük, úgy 4—5 évig arról a fáról nem tudunk több virágot termelni. Csak az egészen vékony ághegyeket szabad lecsipni, mert akkor egy év alatt kiheveri a fa a szedést. Ha csak levélre van szükségünk, akkor ne huzzuk ki lövestől a növényt, mert az akkor többé nem tud kihajtani, hanem csak a leveleket csipjük le.

Elszáradt leveleket vagy más növényi részeket ne tőrjünk a begyűjtött anyag között, mert az csak rontja az értékét.

A kevésbé kényes növényi részeket, mint a gyökereket, kérget, rügyeket zsákba gyűjthetjük, de a kényes virágokat mindig csak kosárba szedjük, mert ha munkaközben összetörik, nem lesz belőle szép árú. Ha valami okból 8—10 órán át rakásba (kosarakba vagy zsákokba) kell álljon a gyűjtött növényünk és az ott megmelegszik, úgy azonnal öntsük át más edénybe vagy terítsük ponyvára, amíg le nem hül, mert a már egyszer megmelegedett anyagból nem kaphatunk kifogástalan szárítmányt. Különösen vigyázunk, ha éjszakára nem tudjuk a szárító helyiségünkben elhelyezni, akkor sohasem hagyjuk rakásba a növényt, hanem lepedőkön, gyékényen terítsük ki reggelig arasznyi vastag rétegbe, vigyázva, hogy csomók ne maradjanak felrázatlanul.

A virágokat, leveleket mindenkor száraz, napos időben, a harmat felszáradása után gyűjtsük, nehogy megbarnuljanak.

Ha szedés alatt, kint a mezőn, portékánk megázna, úgy előbb szellős helyen gyakori forgatással az esővizet párologtassuk el és csak azután tegyük a rendes szárító helyünkre.

Bodor Kálmán.

Permetezzünk a gyümölcsösben!

A tél utolsó erőfeszítéseit teszi, hogy helyet adjon a tavaszi újjászületének. A gazda helyesen teszi, ha rendbehozza hernyózó-ollóját, kaparóját és drótkéféjét, hogy a mostani melegebb napokon nagy körültekintéssel eltávolítsa a gyümölcsfákon található összes hernyófészkeket, megkövesedett gyümölcsöket, elszáradt leveleket és egyéb tisztátalanságokat.

Nagy gonddal és hozzáértéssel a fák koronáját is meg kell ritkítani, hogy azok szellősek legyenek. Az ejtett sebeket és az almafáknál a vértetvektől megtisztított foltokat Almola sebkenőccsel be kell kenni. A jó szalonmás tehéntrágyát is most kell körülbelül a fák csepegője körül elhelyezni, hogy annak tápanyaga a táplálkozó gyökerekhez eljuthasson. — Téli permetezés céljára leghelyesebb Libex-Universal nevű készítményt használni (a beszerzés helyét kiadóhivatalunk bárkivel szívesen közli) mert ez amellett, hogy 40%-kal olcsóbb,

minden más eddig használt téli permetanyagnál. — biztos sikerrel elpusztítja az áttelelő rovarokat és betegségeket. Ezen permetanyagból 3%-os oldatot kell készíteni, kétkő és mész hozzáadása nélkül.

Nemsokára elkövetkező rügfakadás előtti téli permetezés céljára ugyszólván elengedhetetlen a múlt évben részletesen ismertetett és bármely permetezőgépre, vagy bambuszcsőre felszerelhető szabályozható szórófej beszerzése. — Ez a különleges szórófej, mely a nyári ködszerű permetlevet 3 méterig elviszi, most télen, amikor csak lemosó permetezésre van szükség, a pernetsugarat 6—7 méterig is meghosszabbítja.

Nines tehát olyan magas gyümölcsfa, melyet létra nélkül a földről (szükség esetén bambusz használatával is) meg ne lehetne előírásosan permetezni.

Nagy szó ez akkor, amidőn tele, nehéz géppel való létráramaszás sokszor életveszélyes, eltekintve attól, hogy így igen sok hely permetezetlenül is marad.

A szabályozható szórófej a következő címmel rendelhető meg: Agrotechnica, Cluj, Calea Regelei Ferdinand 8.

Magyar husvét előtt is lehet finomlisztet őrölni. A fennálló rendelkezések értelmében a falusi lakosságnak karácsony és husvét előtt husz nappal lehet saját buzájából finomlisztet őrölni. Idén a görögkeleti husvét később esik, mint a magyar husvét, ezért az Országos Magyar Párt szükségesnek látta, hogy ebben az ügyben a földmivelésügyi miniszternél eljárjon. Dr. Gyárfás Elemér szenátor közbenjárására a földmivelésügyi miniszter 19.426. sz. alatt kiadott rendeletével teljesítette a kérést, amennyiben

megengedte, hogy a mi husvé-
tünk előtt 10 napon át, vagyis
március 18—28. között a vám-
őrölő malmok a falusi gazdák
részére finom lisztet örölhesse-
nek.

**A kormány fog dönteni a cu-
korrépa árának felemelése ügyé-
ben.** A cukorrépatermelők és a
cukorgyárak között régóta tár-
gyalások folynak a cukorrépa
beváltási árának felemelésére
vonakozólag. Hír szerint a vita
a kormány elé fog kerülni és a
kormány fog dönteni a cukor-
répa árának felemelése ügyé-
ben.

Allami tejelőverseny. Az el-
mult évben a földmivelésügyi
minisztérium tejelőversenyt
rendezett. A versenyt az idén is
meg fogják ismételni. A tejelő-
versenyben résztvevő tehének
ellenőrzését május elsején kez-
dik meg. Érdeklődők a várme-
gyei mezőgazdasági kamarák-
nál kapnak felvilágosítást.

**A budapesti mezőgazdasági
kiállítás látogatóinak elszálláso-
lása.** Az ez évben március 17—
22-én rendezendő negyvenható-
dik országos mezőgazdasági ki-
állítás és tenyészállatvásár látó-
gatóinak elszállásolását a kiállí-
tás rendezőbizottságának felké-
résére ez évben is Budapest
székesfőváros Idegenforgalmi
Hivatala vállalta magára. Az el-
szállásolás elsősorban a buda-
pesti szállodákban és penziók-
ban történik, ahol mindenki
igényeinek megfelelő árban
kaphat szállást és ellátást. Vi-
déki tanulmányi és gazdacso-
portok olesó csoportos elszállá-
solásáról hasonlóképpen megfe-
lelő gondoskodás történik. Aján-
latos, hogy a kiállítás látogatói
szállásigényüket már jó előre
bejelentsek Budapest Székesfő-
város Idegenforgalmi Hivatalá-
nál (Budapest, V., Deák Ferenc-

utca 2., interurbán telefon 18-
12-13), amely azokat postaford-
ultával elintézi és választ ad.

A Magyar Kivándorlókat és
Visszavándorlókat Védő Irodá-
nak a keleti pályaudvar melletti
otthonában (Budapest, VIII.,
Fiumei-ut 4.) ugyancsak kap-
hatnak csoportok és egyesek is
éjjeli elszállásolást. Az irodának
az érkezést legalább öt nappal
megelőzően kell jelezni.

A kiállítás időpontjában 50
százalékos kedvezményes uta-
zásra jogosító igazolványok 1.30
P postabélyeg beküldése ellené-
ben a kiállítás rendezőbizottsá-
gánál (Budapest, IX., Köztelek-
utca 8.) kaphatók. A szomszéd-
os államokban biztosított uta-
zási kedvezmények igénybevé-
telére jogosító igazolványok a
vásár külföldi megbizottainál
kaphatók.

**Baromfiak, galambok és nyu-
lak válogatott csoportja a buda-
pesti mezőgazdasági kiállításon.**
A baromfiak csoportjában a ne-
mesített magyar tyukok, a ken-
dermagos plymouthok, a muta-
tós rhode islandok és az angliai

tojóversenyen győztes sussex-
tyukok iránt mutatkozik meg a
legnagyobb érdeklődés, tehát
ezekből a fajtákból kerülnek fel
a vásárra a legkiválóbb példá-
nyok igen bőséges választékban.

A pulykák közül a bronz-
pulyka számít joggal nagy ke-
resletre, már csak azért is, mert
ebben az évben korai időpontra
esve a vásár, az itt nagyszám-
ban kapható jó állatokat még
ebben az idényben is lehet te-
nyésztési célokra használni.

A nyulak csoportjában is
megfelelő képviselőket kap min-
den fajta, de legtöbb lesz közöt-
lük az angoranyul. Egyre több-
ben tenyésztik ezt a hasznos ál-
latot finom gyapja miatt. Az
angoragyapju megfonva köny-
nyen és jobban értékesíthető,
mint feldolgozatlanul, a rende-
zőség arról is gondoskodott,
hogy a gyapju kézifonását is
bemutassák a kiállításon.

A galambtenyésztők körében
a magyar begyes galambok köz-
kedveltek, a külföldi golyvások-
ból is bőséges választék lesz,
ugyszintén a többi nálunk kap-

Kérjen ingyen

szaktanácsot, hogy miképen kezelje
gyümölcsfáit és permetezze őket
a leghatásosabb és legolcsóbb
permetanyaggal

a Libex-Universal-lal

Kiadóhivatalunk bárkit felvilágosít,
hogy érdeklődésével hova forduljon.

ható fajtákból is, bár a galambok éppen a vásár ideje alatt költenek és ezért a tenyésztők nem szívesen szánták rá magukat arra, hogy kedvenceiket felküldjék a kiállításra.

A baromficsoport legtanulságosabb és egyben legmutatóssabb része kétségtelenül a gödöllői m. kir. baromfitenyésztő kísérleti tangazdaság remek kollekcója lesz. A gazdaság különleges kiállításának keretében a tenyésztés üzemi adataival, a legbeváltabb ólmintákkal és a legcélszerűbb baromfitenyésztési eszközökkel ismerteti meg a közönséget.

Alig egy hét választ már csak el a mezőgazdasági kiállítás megnyitásától és így érthető, hogy most már tömegesen igényli a bel- és külföldi érdeklődő közönség a kiállítási igazolványokat, amelyekkel tudvalevően féláron lehet Budapestre utazni. A kiállítási igazolvány ára 1.30 pengő, bélyegben is beküldhető a kiállítás rendezőségéhez (Budapest, IX., Köztelék-utca 8. sz.).

A gyomorfekély felismerésének biztos módja. Dr. Szerb Zsigmond a neves gyomorspecialista rendkívül érdekes nyilatkozatot adott a gyomorfekélyről, amely annyira elterjedt, hogy minden ötödik ember szenved benne. Ezt a jelentős és hasznos véleményt közli *Tolnai Világlapja* új száma, amely most jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül nagyszerű folytatásos regényt és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

Mi hír a pénzpiacon?

Az utóbbi időben a pénzpiacon élénkség volt tapasztalható. Sok betétet helyeztek el magánintézeteknél és a postatakarékpénztárnál. A hivatalos kimutatók szerint például a Postatakarékpénztárnál 11 milliárd lejre szaporodott a betétállomány száma. Megállapítható, hogy a hitelélet is fellendült. A kölcsönkérők száma megszorodott és a kisebb intézetek is megkezdtek a kölcsönök folyósítását.

Drágul a nyersbőr.

Utóbbi időben nagyon sok szarvasmarhát vittek ki élő állapotban Romániából. Ezért a nyersbőr nagyon megdrágult. Fokozza a drágulást, hogy külföldről nem érkeznek nyersbőrszállítmányok az országba. Tekintettel arra, hogy a bőrgyárak a nyersbőr árának állandó emelkedése miatt nem tudnak kellő mennyiségű nyersanyagot beszerezni, elhatározták, hogy egységes szabályok szerint fognak eljárni a bőr vásárlásánál. Így akarják a bőrárakat olcsóbbá tenni.

Piaci árak Oradea-n.

Buza 430—445, rozs 400, kukorica 270, árpa 370 lej mázsánként.

Rétiszéna 120—130, lóhere és lucernaszéna 150—170 lej mázsánként.

Piaci árak Aradon.

Buza 400—430, kukorica 250—260, árpa 340—350, zab 320—330 lej mázsánként.

Írógépek

Smith Premier No 60. Remington, Underwood és Corona írógépek avári árban kaphatók.

Cyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekek-ből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépből nagy raktár.

„RAPID“

IRÓGÉPVÁLLALAT
CLUJ, STR. REGINA MARIA 33.

Kérjen mutatószámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor
Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG“

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

Mulattató

VIRÁG ÉS FA.

Szeresd a virágot, illata és bája
Gyönyörű, szent zsoltár: földanyánk imája,
Annál szebb a falu, annál szebb a város,
Minél több utcája, ablaka virágos.

És szeresd a fát is, üde, árnyas lombot,
Hűs ligetnek csöndje elveszi a gondot,
S melyet fölneveltél, vén fád koronája
Ráhajlik szeliden késő utokádra.

Szathmáry István.

Pásztorfurfang.

1.

A szántó-vető embernek legégetőbb gondolatai közé tartozik, hogy földje termő erejét biztosítsa, különben keservesen ráfizet a gazdálkodásra.

Akinek marhája van, annak nem okoz nehézséget a föld hizlalása, de az olyan szerencsétlen flótások, akik marha nélkül kell, hogy gazdálkodjanak, — akik közé magam is tartozom — csak ügyel-bajjal tudják földjeiket jó karban tartani. Ugy szól a közmondás, hogy ha nincs ló, jó a szamár is, sőt ez esetben a — juh is. Ez az éppen olyan hasznos, mint amilyen igénytelen, jámbor állat, nemcsak sajttal, gyapjuval, halála után pedig hússal és bőrével fizet ösztövért kosztjáért, hanem a földet is megjavítja. Trágyája nem olyan kiadós, mint a többi előkelő állattársaié, de szükségből jól fog s valamennyire szünteti a termő talaj éhségét.

Ilyen szerény gondviselés lebegett a szemem előtt, mikor a nyáron egyszerre két pásztor fogadtam meg, hogy nyájaikkal éjszakánként háljanak a földemen. Az alku nehezen ment, mert a pásztorok sokra tartották magukat. Azzal érveltek, hogy mások is hívják és magasabb árat ígérnek, mint én. Valahogy mégis csak összeértünk, miután meg egymással megszereztem a bért s embereim szaporán fogadkoztak, hogy olyan munkát még nem pipáltam, mint amilyent ők fognak végezni.

2.

A vásár után következő harmadik napon kísétáltam a helyszínére, hogy számba vegyem az eddigi eredményt s megrökönyödve láttam, hogy csak egy kis barna folt éktelenkedik a föld közepe táján. Felkerestem őket a mezőn és közöltem velük, hogy három nap alatt két nyájtól sokkal többet vártam volna.

— Jaj instálom — magyarázták lelkesen — ez így megy mindenütt eleinte. Amíg a juhok meg nem szoknak a hálással, mindegyre elszélednek s egész éjjel nincs egyéb dolgunk, mint visszaterelni őket. Keserves munka ez, uram. Hanem ezután lássa meg, hogy mi lesz.

Magam is éppen azt akartam látni s ezért este megint kimentem, de hiába vártam órák hosszat, a juhok nem jelentkeztek; de a rákövetkező reggel, amint átvizsgáltam a terepet, csalhatatlanul észrevettem az éjszakai hálás csekélyke nyomát. Ismét elővettem pásztoraimat és szemükre vetettem, hogy féléjszakáig nem találtam ott őket.

— Hát kérem szépen, azon ne tessék csudálkozni, mert az emberek igen követelik a tejet s késő estig etetnünk kell a juhokat, hogy a reggeli fejésnél ne maradjunk szégyenben.

Tudomásul vettem ezt a kifogást is, de pár nap mulva hajnal felé lopóztam ki a földre. Ám a juhoknak hire-pora sem volt. Kurtábbra fogtam tehát embereimet, de azok azt felelték, hogy ha a gazdák napvilág feküdvé látják a turmákat, azonnal elcsapják őket. Sem a vacsora, sem a hajnalcsillag nem szabad, hogy ott érje őket.

3.

Otthon kedvetlenül ujságoltam el a szomszédnak, hogy a hitvány pásztorok milyen nehéz regula alatt vannak, mire ökeme szüksézuhan csak ennyit bökött ki bajusza alól:

— Ésszel dolgoznak azok.

— Hogy értsem ezt? — kérdeztem meg hűkkenve.

— Ugy, hogy egy éjszaka két zseben váganak eret.

— Azt akarja mondani ezzel, hogy két helyen hálnának s két gazdától huznak egyszerre fizetséget!

— Alighanem azt teszik, — bólogatott hidedgévérrel a szomszéd.

4.

A következő éjszaka paprikás hangulatban támadtam rá a pásztorokra:

— Kedves barátaim! Vacsoracsillag ide, hajnalsillag oda, vagy háltok becsületesen a földemen, vagy pusztuljatok innen.

A fiuk erre sem jöttek zavarba. Megigérték, hogy ezután több ideig fognak hálni a gazdák rovására, de viszont én se sajnáljak egy-két csomag dobány-fejelést.

Darab ideig nem mentem arra felé, egy éjjel aztán újból megleptem őket, azaz hogy csak az egyiket.

— Hol van a másik? — készültem kitörni készülő indulattal.

— Megütötte az álom s azalatt a juhait ellopakodtak innen. Tetszik tudni, a juh hamis állat, ha érzi, hogy nem vigyáznak rá, mindjárt kerekelt old. Most aztán elment, hogy megkeresse őket. Tessék csak letelepedni, mindjárt itt lesz velük.

— Te Irimia! — szóltam bosszusan — a vásár csak úgy áll, ha a juhok nem szaladoznak el s mindkét turma egész éjjel itt hever.

— Meg is fogom mondani neki, csak kerüljön meg. Egy kicsit, magyarul szólva, puliszka-ember. De ne tessék elárulni neki, hogy ilyent beszéltem róla.

5.

Ugy látszott, hogy használt a veszekedés, mert többé nem volt hiányosság a hálásban. A két nyáj békésen feküdt egymás mellett; mindössze csak az tűnt fel nekem, hogy rendszerint csak az egyik volt a juhok mellett — felváltva. Meg is érdeklődtem ennek az okát.

— Ezt azért csináljuk így, mert a szertőink a szomszédfaluban laknak. E mián ugy egyeztünk meg, hogy egyszer ő megy leány-nézőbe, máskor meg én.

Már ahhoz csakugyan nem sok közöm lehetett, hogy kinek az ablaka alatt vernek ösvényt. Nekem az volt a fő, hogy a trágyázás rendben menjen.

Egy holdvilágos éjszaka, mikor ismét ellenőrző uton voltam, beszélgetés közben a hold égi tisztásra került s ahogy hirtelen megnőtt világosságban a két turmára esett a tekintetem, úgy jött nekem, mintha azok nagyon összezugszorodtak volna.

— Te János, — szóltam éledő gyanuval, — ezek az állatok igen megfogyatkoztak. Itt ötszáz juh kellene, hogy legyen s én még háromszázat sem szimatolok.

— Az csak a holdvilág miatt látszik úgy. Nem hiába mondják az emberek, hogy a hold hazudik.

— Engem inkább az érdekel, hogy te nem hazudsz-e, — válaszoltam csökönnyösen.

S elindultam, hogy futólagosan megszámláljam az állatokat. Abban a pillanatban egy éleset füttyentett a pásztor s a juhok egyszerre úgy megbojduztak, mintha farkas rontott volna közéjük.

— Mit csinálsz te ember!? — ordítottam rá dühösen.

Csendesitem a juhokat, mert akit még nem szoktak meg, attól félnek és menekülnek, Tetszik látni, hogy milyen nyugtalanok, ha közeledik feléjük?

S még egy hatalmasabb füttyöt eresztett meg, amitől ahány juh, annyifelé szaladt.

— Ne szelidítsd tovább őket Irimia — szóltam rá a késő bánat bizonyosságával, — mert úgy nézem, hogy nem sokra méssz velük. Hanem mától fogva szegődjetek más gazdához, mert nekem már elég volt a trágyázásból.

Azzal ott hagytam a pásztort juhostól, földestől együtt.

6.

Vagy három hét múlva a történetek után beállított hozzám János.

— Mi baj van, felebarátom? — mértem ki a szót félvállról.

— Nincs semmi baj hál' Istennek. Csak azért volnék itt, hogy legyen szives kijönni velem a földre.

— Aztán miért?

— Valamit akarok mutatni.

Erősen furta az oldalamat, hogy ez a hét-nyüstös betyár miféle újabb huncutságon törí a fejét; az időből is telt, elindultam tehát, hogy titokzatos kérésének eleget tegyek. Mikor kiértünk a szántóra, a meglepetéstől szinte elállott a lélekzetem. Az egész föld úgy meg volt rakva trágyával, hogy csak éppen nem folyt le róla.

— Ez már teszi, János.

— Meg van elégedve az ur?

— Tökéletesen. Hogy szántátok rá magatokat, hogy elvégezzétek nálam a trágyázást?

— Ugy, hogy most máshoz vagyunk elszegődve, tehát ide trágyázunk... — nevetett János.

Fancsalá János.

Apróságok • Adomák

Milyen időjárás lesz 1937-ben?

A francia időjósok nagyon hideg telet jósoltak. Jóslatuk nem vált be és így bizony becsületük csorbát szenvedett. A francia időjósokkal szemben a holland időjárás kutatók megjósolták, hogy enyhe és esőben, hóban bővelkedő telük lesz. Felbuzdulva sikerükön, most a holland időjárás kutatók egész évre szóló jóslatot állítottak fel. A hollandok jóslatai szerint 1937-ben nem lesz tulságosan kedvező időjárás. Március vége felé nagy viharok lesznek. Egyébként a tavasz meleg lesz, április második része azonban sok hideget fog hozni. Májusban nappal meleg, éjszaka pedig hideg lesz. Junius szeles és zivataros lesz. Különösen 10—12-ike, 26-ika és 28-ika körül. Julius eleje sok zivatart és jégverést fog hozni. A hónap közepe szép lesz, a végén azonban szelek és esők lesznek. Augusztusban sok eső lesz és jégveréstől is lehet tartani. Az ősz hideg lesz. November azonban meleg és esős lesz. December hónapban az időjárás lassacskán lehül és beköszönt a tél.

A holland időjárás kutatók jóslásuk biztonságát arra alapítják, hogy az elmúlt években csaknem mindig sikerültek jóslásaik. Ezzel szemben ajánlatos a holland időjárás kutatók jóslásait is azzal az óvatossággal fogadni, amit minden időjós lással szemben alkalmazni kell.

Kártérítés a tengerbe dobott halottért.

Egy amerikai asszony tengeri utazás közben meghalt. A hajó kapitánya a hajón érvényben levő egészségügyi szabályoknak megfelelően, a holttestet egyházi szertartás után a tengerbe sülyesztette el. Az asszony családja a hajós társaságot, amelynek hajóján az asszony meghalt, kártérítésért perelte be. A család 10 millió lejnek megfelelő összeget kért kártérítésként, mert, mint keresetében jelzi, az asszonyt egyházi felszentelt temetőben akarták eltemetni.

Hány biboros van?

Jelenleg hatvanhat biboros van. Ezek közül harminchét olasz, öt francia, négy spanyol, négy amerikai, három német, két cseh, két lengyel. Magyar, osztrák, ir, portugál, szíriai, kanadai és brazilai biboros egy-egy van.

Szobrot kap az első dohányos ember.

Rodrigo de Jeres Kolumbusz Kristóf kíséretében megjárta Amerikát. Mikor hazájába visszatért, hozott magával dohányleveleket, azokat összedobta és meggyújtva szivta. Felesége feljelentette, hogy ördögös mesterséget folytat. A bíróság tíz évi börtönre ítélte. Miután Rodrigo de Jeres kitöltötte büntetését és kiszabadult, csodálkozva állapította meg, hogy a városban csaknem minden férfi cigarettázik. Szülőhelyének lakói, hogy méltóképpen áldozzanak emlékének, szobrot fognak emelni Rodrigó de Jeresnek.

Peruljárt vendéglős.

A kanadai Montreálban egy vendéglős azzal akarta forgalmát növelni, hogy nagyon olcsó árakat szabott. Hirdetményekben tette közzé, hogy körülbelül 80 lej értékért mindenki annyit ehetik, amennyit tud. Egyik napon egy 130 kilós ember tért be a vendéglőbe. Megéve nyolc borjusültet, öt adag sonkát, két adag marhasültet, hat tányér krumplit, két tál salátát és hat adag fagyaltot. Végezetül nyolc csésze feketekávéval ivott meg. Miután a felsorolt ételmennyiséget megette, kijelentette, hogy ezután mindennap ide fog járni, mert nagyon olcsón lehet étkezni. Kiderült, hogy egy másik vendéglős küldte versenytársa nyakára.

A bivaly jól tud futni!

A bivalyt általában lusta állatnak tartják. Pedig ha felűhődve nekilödul, nagyon sebesen fut. Tudományos méréseket végeztek arra nézve, hogy a bivaly milyen legnagyobb sebességgel tud futni? Megállapították, hogy olyan gyorsan fut, ami megfelel óránként 53 kilométeres sebességnek. Ez a gyorsaság akkora, mint a személynvontatok átlagos sebessége. Érdekes összehasonlításként megjegyezni a következő adatot. Az oroszok és a vaddisznó lassabban futnak, mint a bivaly, legnagyobb sebességük órára átszámítva 45 kilométer.

Finom tej.

— Mondja, milyen tejet hozott máma nekem, hiszen ez tiszta víz.

— Szent Isten! Elfelejtettem tejet tölteni a vízbe.

Játszának bizalommal
a LOTERIA DE STAT

Cole tura Oficiala-nai

Központi székhely: Cluj.
Str. Regina Maria 46. sz.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. — Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizelnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség akáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. — Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

L. B. Az expressz hizlalásra vonatkozólag kisebb összefoglaló könyvet nem tudunk ajánlani. A Mezőgazdasági Szemlében jelentek meg az expressz hizlalásról összefoglaló cikkek, azonban ezek sem ölelik fel a teljes tárgyat. Leghelyesebben teszi, ha meghozatja a következő könyvet: Csáky Ferenc „Sertéshizlalás — Expresszhizlalás”. A könyv ára 264 lejt és a postaköltség. Megrendelhető Lengyel Bélánál, Baia Mare Str. Regele Carol 58.

Ifj. N. S. A gyógynövények gyűjtése és értékesítése ügyében dr. Páter Béla ny. gazdasági akadémiai igazgató úr szívesen szokott felvilágosítást adni. Címe: Cluj, Str. Paris 14. Egyébként kísérje figyelemmel a gyógynövények gyűjtéséről és értékesítéséről lapunkban megjelenő cikkeket. Ezekben sok hasznos utasítást talál.

Z. I. A fenyőerdőkben összegyűjtött fenyőtű alkalmas trágyául, azonban csak akkor, ha teljesen elkorhadt. Minthogy a fenyőtű nagyon lassan korhad, ajánljuk, hogy ne közvetlenül használja fel kertjében trágyául, hanem vegyítse össze mindenféle kerti hulladékkal, szóval használja fel keveréktrágyában. A keveréktrágya megfelelő kezelés után egy év alatt megérik és felhasználható.

LOTERIA DE STAT

Még van egy pár nap

1937 március 15-ig

Ne feledjék!

**a 13-ik
Sorsjáték**

A szerencse sorsjátéka.

Az új tervezet

167.112 nyereményt nyújt

429,070.200 Lei értékben.

Z. F. A fái eper nagyon jól felhasználható élő sövénynek. A sövényben a facseteteket kettős sorba ültetjük. A sorok egymástól való távolsága 50 centiméter. Az egyes eseteteket egymástól 35 centiméternyi távolságra kell ültetni. A növények a két sorban kötésben álljanak, tehát a szembenlévő sor fái mindig a szembenlévő sor két fájának középvo-nalába essenek.

B. I. Nem irta meg levelében, hogy gyümölcsösében, melynek talaját szántani akarja, milyen messzire vannak ültetve egymástól a gyümölcsfák? Sűrűn ültetett gyümölcsösben nehéz dolog szántani. Sokkal okosabb a talajt fel-ásással megművelni. A szántást legkisebb számú ekével egyesben kísérrelheti meg. Igavonóul alkal-mazhat lovat vagy szarvasmar-

hát. Ujabban nálunk is kezd terjedni a szarvasmarha egyesben való igazása. Különösen kukorica kapálásra alkalmazzák egyesben a szarvasmarhát. Ha megírja, hogy gyümölcsfái milyen távol-ságra vannak ültetve egymástól, esetleg újabb tanácsot is tudunk adni. Az Ön által jelzett terület azonban olyan kiesi, hogy nem érdemes új talajművelő eszközöket drága pénzen beszerezni.

F. K. A rózsaoaj termeléshez elsősorban megfelelő fajtaú rózsára van szükség. Nem lehet akármilyen rózsából rózsaoajat párolni. A rózsaoaj lepárlásához szükséges felszerelés és berende-zés nagyon költséges. Ezért ki-csiben nem is szoktak a rózsaoaj lepárlásával foglalkozni. Nem ajánljuk tehát, hogy házilag rózsaoaj gyártásba kezdjen. Bul-

gáriában a rózsaoilajat nagyban gyártják és a termelők szövetkezeti alapon értékesítik terméküket. Szesszel is lehet gyengébb minőségű kivonatot készíteni a rózsaoilajból, ez azonban csak házi használatra felel meg és kereskedelmi értékesítés tekintetében számba sem jöhet.

A. L. A ma érvényben levő törvényes intézkedések szerint az illető varmitudó nő felszabadulásához szükséges, hogy a tanoncszerződés megkötése után legalább három évig mint tanonc működjön és azután a törvényes formák mellett segédi minősítést nyerjen. A varroda megnyitásához szükséges iparigazolvány elnyeréséhez szükséges, hogy az illető iparos további három évi segédi működés után és egy megfelelő vizsga letétele után mesteri képesítést nyerjen a lakhelyhez legközelebb fekvő Munkakamáránál. Az éppen most érvénybe lépett s ezzel a kérdéssel foglalkozó törvény nagyon szigorú büntetéseket szab ki azokra, akik megfelelő minősítés és igazolványok nélkül bármilyen iparágat üznek. Az illető nő véleményünk szerint momentán csak egy kellő képesítéssel és igazolványokkal rendelkező szakmabeli iparos jogán dolgozhatik, akinél azután a megfelelő formák betartása mellett idővel önálló működéshez szükséges képesítést is nyerhet.

Siria. A műkedvelő előadásokkal kapcsolatos taxák kérdése a látványossági illetékre vonatkozó törvényben van szabályozva. Ezen törvény intézkedései szerint csak azok az előadások esnek a látványossági adó alá, ahol a rendezőség jegyeket ad el, tehát ahol a mulatság, vagy előadás nem ingyenes jellegű. A levélökben felsorolt taxák sorsa a helyi viszonyoktól függ. Ezeknek a taxáknak a törvényes vagy kevésbé törvényes jellegét innen nem tudhatjuk megállapítani. Ugyanis az egyes helyi hatóságok szoktak bizonyos célokra önkéntes jellegű, közcélokat szolgáló taxákat kivetni, illetve szedni, ezek azonban prefektusi, szolgabírói intézkedésekben vannak szabályozva, amiket itten nem ismerünk. Az összejöveleket jel-

legét nem változtatja meg az a körülmény magában, hogy ottan táncolnak-e, vagy bármilyen néven nevezendő zene van, a fenti törvény csak az ingyenes és belépési díjhoz kötött összejövelekek között teszi különbséget. A záróra kérdése az ottan érvényben levő közigazgatási jellegű intézkedésektől függ, amelyeknek az érvénye a megkívántató engedélyben nyer kifejezést. Az engedélyben biztosított záróra a döntő abban az esetben is, ha esetleg a kérdéses nyilvános helyiségnek a törvényes zárórája rövidebb, mint az engedélyben külön biztosított záróra. — A levélben említett 20 lej nem volt mellékelve.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért: T. I. Zălau, L. G. S. Lampirt, N. G. Sanmielaul de Munte, Id. H. J. Beltiug, O. A. F. Sănrău, L. P. Rachis, Dr. Sz. L. Oravita, B. G. Sânta-Maria, Zs. F. Cheia.

H. L. Turia. Forduljon közvetlenül a Minerva Biztosítóhoz Cluj, Calea Regele Ferdinand 37.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Mindazon előfizetőinket, akik még hátralékban vannak, felszólítjuk, hogy az általunk kiküldött postautalvány felhasználásával küldjék be az ott feltüntetett összeget, mert lapunknak minden pénzre szüksége van, s akinek nagyobb hátraléka van, azok részére, ha nem gondoskodnak a hátralék beküldéséről kénytelenek leszünk a további lapküldést megszüntetni.

Azon újházásoknak, akiknek egy évvel ezelőtt indítottuk meg lapunkat, mint ingyen példányt, a lapküldést csak azon esetben folytatjuk, ha mind rendes előfizetők lépnek be hozzánk, mert egy évig ígértük az ingyen példányt s mivel újabb újházások is jelentkeznek, egy évnél tovább nem küldhetjük ingyen lapunkat senkinek sem.

H. J. Lugosul de jos. Nem értjük, hogy mit akar kérdezni a sertésekről! Eziveskedjék világo-

san közölni, hogy mire nézve adjunk tanácsot. 170 leje beérkezett.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: G. J. Hărănglab 150, D. J. Icafalau 150 naptár exp. C. I. Santimreu 155, B. F. Lapusnio 150 (r. 1937 dec. 31-ig naptár exp.) B. L. Copsa Mica 155, B. I. Plaeșii de Jos 450 (r. 1936. dec. 31-ig naptár exp.), K. S. Adea 155, (r. 1936. dec. 31-ig naptár exp.), Aita Medie-ról Ifj. I. S. 80, (r. 1936 szept. 1-ig naptár exp.), N. S. 150 (r. 1936 dec. 31-ig), L. A. Cechesti 155 (napár exp.), Id. Sz. F. Satul Mio 155 (r. 1936 dec. 31-ig), Sz. L. Kovács Siculeni 450 (r. 1936 dec. 31-ig naptár exp.), T. F.-né Oaia 150, S. J. Beclean 155 (r. 1936 dec. 31-ig), Sz. S. Bilghez 150 (r. 1936 dec. 31-ig), Sz. F. Sighetul Marmacie 450 (r. 1936 dec. 31-ig naptár exp.), B. I. Gheorgheni 150, L. G. S. Lompit 150 (r. 1936 dec. 31-ig), S. A. Atid 75, (r. 1936 dec. 31-ig naptár exp.), G. I-né Zălau 150, (r. 1938 febr. 1-ig), F. J. A-6 Lutoasa 150, K. M. Tiream 285, Sz. Zs. Campia-Turzii 150, Camin-ról R. A. 150, S. M. 150, Ifj. T. J. 150, özv. W. I-né 150, Ifj. Z. J. 150, W. S. 150, R. Gy. 150, Sz. S. Dumbrava 335, kért könyvek elküldve, E. M. Chieș 300, K. O. L. Ghiaraș 150, A. I. Sarpotea 150, P. I-né Resita 150, K. O. Dornesti 155, T. F. Valcani 400, F. M. M-é Nimigia de jos 155 L. R. Cristesti-Ciceului 155, B. D. Petreni 155, V. L. felső Filia 155, P. P. Mistru 475, S. Gy. Soimosul-Mie 150, V. J-né Hunedoara 150, özv. H. J-né Baia de Cris 150, Cz. J. Olari 150, H. L. Arad Gai 155 lej.

Apróhirdetések

Varrógépek, kerékpárok, gramofonok és ezek alkatrészeinek javítóműhelye. Pontos és gyors kiszolgálás. Baumgarten Géza, Târgu-Mureș. Str. Calarașilor No. 19.

Aranyért legtöbbet fizet Casa Orologelor Cluj, Piata Mihai Viteazul 11.

Ugyanott kaphatók: 14 karátos arany karikagyűrűk 250 leitől és órák 100 leitől.

Mivel koronázzák meg az angol királyt?

Az angol király koronázása tavasz végén, májusban fog lefolyni világraszóló fénnel. A szertartásokon több korona fog szerepelni. Képünk szerint balról jobbra 1. Anglia királyi koronája. 2. Az angol világbirodalom koronája. 3. India császári koronája.

Gazdasági tanfolyam a Marosmentén.

A Gazdasági Egyesület által Jernuţon rendezett, kéthetes gazdasági tanfolyam nagyon jól sikerült. A tanfolyam előadói voltak Temphli János igazgató, Kolbay Gyula, Horváth István, dr. Szabó Gyula és Lászlóffy Ernő tanárok. A hallgatók különösen Lászlóffy Ernő szaktanár gyümölcsstermesztési előadásai iránt tanúsítottak különös érdeklődést. Ez az érdeklődés azzal magyarázható, hogy korunkban a mezőgazdasági termékek közül a gyümölcs iránt nyilvánul meg a legnagyobb kereslet. A záró vizsgán megjelent Haller István gr. földbirtokos és Szekeres László ref. lelkész. Képünk a tanfolyam hallgatóit mutatja be, középen Lászlóffy Ernő szaktanárral a gazdasági iskola kertjében.

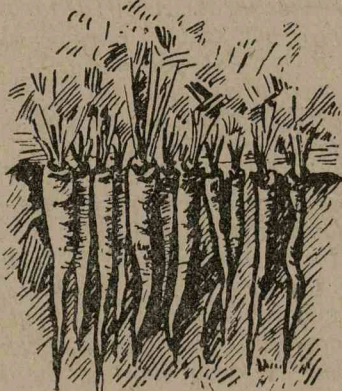

Tanuld meg!

Ne vessük sűrűn a zöldséget!

A gyökeres zöldségek magvát nem szabad igen sűrűn vetni. A sűrűre vetett zöldség rosszul fejlődik és később hiába ritkítjuk ki, sohasem kapunk olyan erős és egészséges terményt, mint hogyha ritkábban vetettük volna. Murok (sárgarépa) ültetvényt mutatunk be.

Az egyik képen látszik, hogy a sűrűn vetett növények hosszú gyökereket fejlesztettek, de vékonyak maradtak. A gyökércsúcsok igyekeznek mélyen a talajba hatolni, hogy kellő mennyiségű tápláló nedvességet tudjanak felszívni. A másik képünk a rendszeren vetett murkot mutatja be. Látjuk, hogy a ritkán vetett murok-tövek erősen és egészségesen fejlődnek. Az ilyen vetés ugyanakkora területről sokkal nagyobb és jobb minőségű termést is ad, mint az, amelyet sűrűn vetettek.

A sűrűn vetett magból kelt növények csenevész, vékonyak. — A termés hozam kicsi.

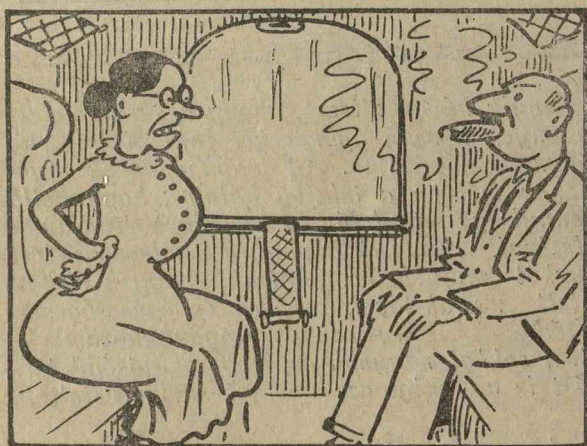

Ha jól vetjük a magot, erőteljes növények fejlődnek. — A termés hozam nagy.

Aki ember s tiszta jellem,
Nem fordul az Isten ellen.
Hol Isten van, van ott ég is,
Ezt mondja a Magyar Nép is.

Kavarjuk a tejet felfőzés közben!

A tej nagyon sokat veszít értékéből azáltal, hogy felfőzés alkalmával sok értékes tápanyag kiválik belőle. A kivált anyag hárttyát alkot a tej tetején. Ezt a bajt megakadályozhatjuk, hogyha főzés közben a tejet többször megkavarjuk. Miután a tejet a tüzről levettük, többször megkavarjuk, amíg teljesen kihült. Ilyen eljárás mellett a tej tetején nem képződik hárttya és a tej nem veszít semmit tápláló értékéből.

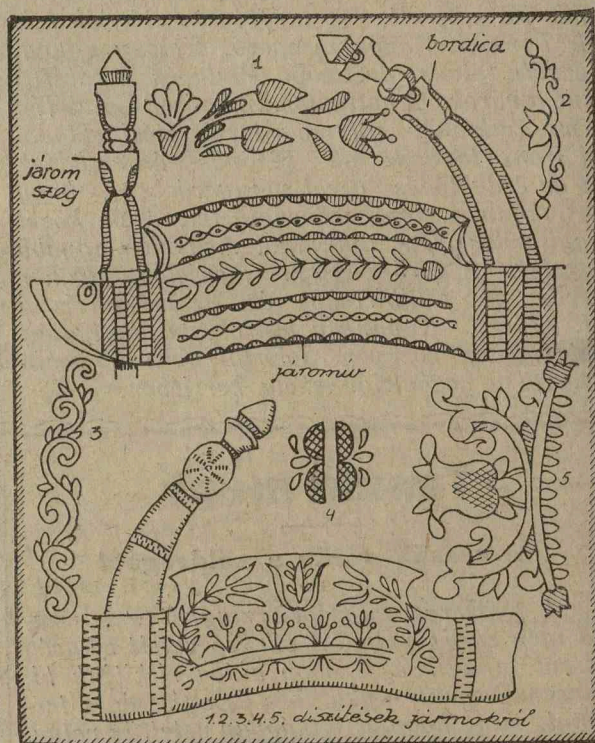

Egy úr a vonatban egyik szivart a másik után szívja. Egy nő megszólítja:

- Uram, ne dohányozzon annyit.
  - Annyit szívok, amennyi nekem tetszik.
- A nő dühbe gurul:

- Nahát, mondhatom, ha maga a férjem volna, mérget tennék a kávéjába.
- Én meg amondó vagyok, hogyha maga volna a feleségem, akkor be is venném azt a kávéját.

A magyar díszítés alapformái.

Beszéljünk egy keveset a díszített gazdasági eszközökről. A cifra járom megérdemli, hogy egy pár szóbant leírjuk. A járom 6 részből áll, a felső járom ív, a két bordica és járomszeg a díszített terület. A díszítést véssik, festik, vagy ugyanazon jármon mind a két eljárás is feltalálható.

A járom ívet körbe szaladó mértani szalag-dísszel részekre osztják és ezek közé kerülnek a szabályos ismétlődő mértani, vagy a legváltozatosabb virág- és levél díszítések.

A bordicákat és járomszegeket a festett vagy vésett díszeken kívül még nagyon szépen formázzák faragással, ezeket a formákat kapukon és kapufákön is megtaláljuk.